

GOLDEN RETRIEVERKLUBBENS KLUBBMÖTE 2006

2006-03-05

**Novotel
Göteborg**

Innehåll

	sida
▶ Dagordning för klubbmötet	3
▶ Verksamhetsberättelse 2005	4
▶ Balansräkning 2005	29
▶ Resultaträkning 2005	30
▶ Sammanställning kostnader/intäkter 2005	31
▶ Verksamhetsplan 2006	32
▶ Budget 2006	40
▶ Motioner	41
▶ Klubbstyrelsens yttrande över motioner	46
▶ Valberedningens förslag till styrelse 2006	48
▶ Presentation av personer som föreslås till nyval	49

Layout och foto: Anette Hellgren

Tryck: Lotta Fornås

Dagordning

1. Fastställande av röstlängd
2. Val av ordförande för mötet
3. Meddelande av styrelsens val av sekreterare för mötet
4. Val av två justerare, tillika rösträknare, att tillsammans med mötets ordförande justera dagens protokoll
5. Fråga om mötet blivit behörigen utlyst
6. Fastställande av dagordningen
7. Föredragande av styrelsens verksamhetsberättelse
8. Föredragning av revisorernas berättelse, fastställande av balans- och resultaträkning samt bokslut
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
12. Styrelsens förslag till verksamhetsplan
13. Styrelsens förslag till budget för kommande verksamhetsår samt fastställande av årsavgifter
14. Fastställande av reseersättning och traktamenten för styrelse och revisorer
15. Utdelande av priser och utmärkelser
16. Val av ordförande i styrelsen
17. Val av övriga ledamöter i styrelsen
18. Val av två suppleanter i styrelsen och eventuellt beslut om tjänstgöringsordning
19. Val av två revisorer och två revisorssuppleanter
20. Utseende av valberedning om tre personer varav en sammankallande
21. Behandling av frågor som senast den 1 november 2005 anmälts till styrelsen eller av denna underställts mötet
22. Övriga frågor
23. Mötet avslutas

Verksamhetsberättelse 2005

Ordinarie ledamöter

Ing-Marie Röstlund, ordförande, avelsansvarig
Lars Johnsson, jaktansvarig, vice ordförande
Inger Karlsson, kassör
Helena Hellström, sekreterare
Lena Flodfält, informationsansvarig
Cilla Hamfelt, mentalitetsansvarig
Marie Ullatti, exteriöransvarig

Suppleanter

Tomas Ellström, utbildnings/sektionsansvarig
Gunilla Wedeen, biträdande jaktansvarig

Adjungerade

Li-Maria Carlson, webmaster,
Helene Strömbom, redaktör t.o.m juni
Giesela Jansson, redaktör fr.o.m juli

Revisorer och revisors suppleanter

Hans Bredberg, ordinarie
Rasmus Palmqvist, ordinarie
Malin Danielsson, suppleant
Tommy Sjödin, suppleant

Arbetsutskott (AU)

Ing-Marie Röstlund
Lars Johnsson
Inger Karlsson

Av styrelsen tillsatta kommittéer

Hälsa

Ing-Marie Röstlund
Annika Andersson
Kerstin Persson
Anita Hammarstedt

Jakt

Lars Johnsson
Gunilla Wedeen

Mentalitet

Cilla Hamfelt
Britt-Marie Lundholm

Funktionsbeskrivning

Lars Johnsson
Cilla Hamfelt
Sofia Bäcklund

Exteriör

Marie Ullatti
Helena Hellström

Avelsstruktur

Lena Widebäck

Kommittén för Gemensam Utveckling av Funktionsbeskrivning:

Cilla Hamfelt och Ulla Frisk, GRK,
Anna Scharin och Louise Runnemark, NSDTR

Information

Lena Flodfält,
Anette Hellgren
Li-Maria Carlson

Redaktion, Golden Nytt

Helene Strömbom (redaktör t.o.m. juni)
Giesela Jansson (redaktör fr.o.m. juli)
Helena Hellström
Lisbeth Helleberg
Anette Hellgren
Annika Andersson
Li-Maria Carlson

Utredningskommittéer

Fullmäktigesystem

Nils.-Gunnar Karlsson
Annika Sahl-Kadar

Valphänvisning

Marianne Bimer Olofsson
Tomas Ellström
Ing-Marie Röstlund
Annika Andersson
Gunilla Wedeen

Kontaktperson för sektionerna

Tomas Ellström

Valberedning

Ulla Hägglund, sammankallande
Lotta Carping
Gunela Asp

Valphänvisare

MarianneBimer-Olofsson, sammankallande
och styrelsens kontaktperson
Margot Andersson
Ing-Marie Bergsten
Erna Persson
Ulla-Britt Smedberg

Dataansvarig valphänvisningen

Anita Hammarstedt

Medlemsservice

Charlotte Carping

Ansvarig utgivare Golden Nytt

Helena Hellström

Materialförvaltare priser

Ingegerd Eriksson

Materialförvaltare varor

Li-Maria Carlsson

Ansvarig för försäljning av kommersiella annonser

Agnetha Hammarstedt
Giesela Jansson

Forskningsstipendiets förvaltningsråd

Ing-Marie Röstlund
Annika Andersson

Styrgrupp samarbete med AGRIA

Anette Hellgren,
Helena Hellström
Tomas Ellström

Medlemsantal

Den 31 december 2005 uppgick medlemsantalet till 6148, därav familjemedlemmar 498 och hedersmedlemmar 6 stycken.

Ekonomi

Bokslut med resultat och balansräkning lämnas i särskild redogörelse vid klubbmötet.

Sammanträden

Ordinarie klubbmöte hölls i Stockholm 2005-03-06.

Under verksamhetsåret 2005 har styrelsen avhållit sex protokollförda sammanträden inklusive det konstituerande mötet.

Aktivitetssektionerna

I aktivitetssektionerna bedrivs den verksamhet som är viktigast för den enskilde medlemmen. Det är bl. a. i form av utbildning, som t.ex. valpkurser, lydnadskurser, jaktränning, trimkurser till uppfödarutbildning och mycket mer. Vidare anordnar sektionerna olika former av jaktprov och utställningar samt mental- och funktionsbeskrivningar.

Arbetet i aktivitetssektionerna har fortsatt under året. Vi kan glädjas åt att vi under året fått den 20:e aktivitetssektionen. Vi hälsar Närke välkomna!

Det har under året arbetats med två mycket viktiga frågor, de nya stadgarna med fullmäktigesystem och valphänvisningen. Bägge frågorna har engagerat och det är positivt att sektionerna varit aktiva i dessa.

Under sektionsdagarna på Nova Park hotell i Knivsta den 5-6 mars 2005 samlades representer från nästan samtliga sektioner.

Efter en inledande information från styrelsen berättade Kjell Svensson om medlemsutvecklingen och arbetet med stadgeförändringarna.

Ib Ahlén från GRK:s samarbetspartner Agria informerade om hur vi kan ha nytta av varandra i olika sammanhang. Efter lunch inleddes fyra seminarier med ekonomi, exteriör, jakt samt utbildning och information. Därefter gavs det möjlighet till erfarenhetsutbyte i form av gruppdiskussioner.

Under söndagsförmiddagen höll Ann-Chatrin Edoff, representant för GRK:s samarbetspartner Royal Canin ett föredrag om näringen och miljöns betydelse för valpens utveckling.

Sektionsdagarna avslutades med ett föredrag av Kenth Svartberg som talade om hundens personlighet.

Allmänt om verksamhetsåret 2005

Under klubbmötet 2005 invaldes fyra nya ledamöter. Vid konstituerande mötet beslutades att införa tre nya ansvarsområden, hälsa, mentalitet och utbildning/sektionsansvarig. En hälsokommitté har bildats, därutöver har också kommittéer inom de olika ansvarsområdena bildats.

Enligt RAS ansvarar klubbstyrelsen för att åtgärder genomförs i enlighet med strategin för att uppnå målen i avelspolicyn. Det praktiska arbetet med att förverkliga strategin ska omfatta alla områden som ingår i avelspolicyn, dvs mentalitet, hälsa, avelsstruktur, jakt och exteriör. Avelskommittén som enligt strategin ska arbeta med ovan nämnda områden har bestått av hela styrelsen samt de olika kommittéer som knutits till de olika ansvarsområdena. Dessutom har Lena Widebeck adjungerats för att arbeta med avelsstruktur.

En arbetsgrupp bestående av Nils-Gunnar Karlsson och Annika Sahl-Kadar har under året gjort ett gediget arbete med att utreda och lägga fram ett förslag till fullmäktigesystem i vår klubb.

En utredning har, i linje med RAS policy, påbörjats för att gå igenom valphänvisningen och dess funktion. Synpunkter från medlemmarna angående valphänvisningen har samlats in och bearbetats, förmiddagen före årsmötet 2006 kommer att innehålla en paneldebatt där alla medlemmar har möjlighet att debattera under rubriken "Vem är valphänvisningen till för".

Goldenspecialen har i år anordnats av styrelsen. Den var välbesökt om än med något färre deltagare än tidigare år.

Under året har styrelsen även arrangerat Goldenlägret. Detta var mycket populärt och ett antal medlemmar kunde tyvärr inte komma med på grund av platsbrist. Lägret var mycket uppskattat av deltagarna och innehöll något för alla: jaktträning, workingtest, agility, lydnadsträning, utställningssträning med trimningstips, uppvisning av SM-vinnande hund i sök, funktionsbeskrivning, utbildning av jaktansvarig, inofficiella domare och funktionärer inom funktionsbeskrivning.

Under SSRK's exteriördomarkonferens presenterades vår ras på ett utmärkt sätt. Vårt rasdokument var mycket väl genomarbetat och uppskattat. Klubbens jaktansvarig höll dessutom i en välorganiserad jakthundsuppvisning som rönt stor uppmärksamhet från de närvarande exteriördomarna.

Under året har antalet golden som mentalbeskrivits ökat markant. En bidragande orsak till detta är att många sektioner och uppfödare har arrangerat egna MH med stöd av vårt samarbetsavtal med SBK. Antalet golden på jaktprov har också glädjande nog ökat något. Prusbilden på jaktprov ligger nu nästan i nivå med de i RAS uppsatta målen.

RAS/avelspolicy

RAS/avelspolicy fastställdes av klubbmötet 2004. Den av avelspolicygruppen föreslagna avelsstrategin godkändes därefter av styrelsen och arbetet med att genomföra aktiviteterna påbörjades under 2004. Under 2005 har arbetet enligt strategin fortsatt med varierande intensitet inom de olika områdena, hälsa, mentalitet, jakt, avelsstruktur och exteriör. Samtliga styrelseledamöter har på olika sätt och i varierande grad varit involverad i arbetet. Därutöver har mycket arbete utförts inom de olika kommittéerna. Sektionerna har bidragit på en mängd olika sätt, genom att t.ex. arrangera mentalbeskrivning hund (MH), jaktkurser, inofficiella jaktprov, exteriörkurser, mentalitetskurser etc.

Goldenklubben var en av föregångarna när det gäller RAS. Vi var tidigt ute, vilket innebär att vi nu är i full gång med arbetet enligt avelsstrategin. Det innebär också att vi nu börjar kunna ta ställning till rimligheten i de av oss uppställda målen. Många rasklubbar är fortfarande inte klara med sina RAS. SKK har under 2005 bifogat vårt RAS-dokument som ett exempel på ett väl genomfört arbete med RAS till de klubbar som fortfarande inte är klara. Det kan vi vara stolta över!

Arbetet under 2006 enligt RAS redovisas under respektive område nedan. Där framgår genomförda åtgärder samt redovisas avstämningar mot målen. Under 2008 ska en heltäckande utvärdering av strategin och en avstämning mot de lång- och kortsiktiga målen i avelspolicyn göras.

Hälsokommittén

Under verksamhetsåret har Golden retrieverklubbens avelskommitté bytt namn till Hälsokommittén för att visa klubbens intentioner att kommittén ska fokusera på hälsostatusen hos våra golden retrievers och noggsamt följa utvecklingen inom området hälsa.

PRA

En stor fråga för hälsokommittén är ögonsjukdomen PRA (progressiv retinal atrofi). Under året har tre nya fall av PRA på golden diagnostiserats.

Arbetet med att hitta den gen eller de gener som orsakar PRA på golden har pågått under 2005. Under året skedde ett genombrott i DNA forskningen och PRA-genen för ett antal raser, t.ex. labrador och tollare, identifierades. Tyvärr visade det sig att PRA på golden inte är samma sjukdom som på dessa raser. Arbetet med att identifiera PRA-genen hos golden måste därför fortsätta och mera blod skickas till England för att hitta den gen som orsakar "vår" PRA.

Som ett led i kartläggningen av PRA har ägare till hundar över fem år uppmanats att ögonlysa sina hundar och goldenklubben har subventionerat detta. Tyvärr har det inte resulterat i att fler äldre hundar ögonlysts.

Sensorisk neuropati

När det gäller nervsjukdomen sensorisk neuropati (SN) har fyra nya fall diagnostiserats under 2005. Samarbetet med SLU och veterinär Karin Hultin Jäderlund fortsätter. Det handlar dels om att identifiera sjuka hundar och dels om fortsatt kartläggning av arvs gången. Detta har inte lyckats under 2005, men förhoppningsvis kommer ett arbete att påbörjas inom kort för att fastställa arvs gång och vilken gen som ansvarar för sjukdomen.

Nöjda valpköpare

Under året har hälsokommittén uppmanat goldenägare med hundar i ett-årsåldern att fylla i en enkel hälsoenkät. Närmare 300 enkäter har besvarats och en överväldigande majoritet av hundägarna uppgav att de var mycket nöjda med sina hundar.

En mycket stor andel av hundarna har varit friska under sin uppväxttid. De vanligaste anledningarna till veterinärbesök var diarréer och hudirritationer.

Arbetet med RAS

År 2004 började RAS - den rasspecifika avelspolicyn - att gälla för vår ras. Hälsokommittén har arbetat med sin del av policyn enligt följande:

När det gäller att minska förekomsten av ärftliga sjukdomar har ett hälsoprogram för njursjukdomen PNP begärts och godkänts av SKK i syfte att bättre kunna kartlägga denna sjukdom.

Även vad gäller ovanstående punkter som PRA, sensorisk neuropati och genom valpenkäten har kommittén arbetat för att identifiera sjukdomar som kan förkorta livet för våra hundar.

Fortsättning RAS

Vad gäller målsättningen att röntga 60 procent av våra golden arbetar kommittén vidare genom information till uppfödare och hundägare genom klubbtidningen Golden Nytt och genom hemsidan.

Målet att ögonlysa 4 000 hundar över fem år har hittills visat sig svårt att uppfylla. Trots intensiva försök (se ovan) har vi inte lyckats öka mängden av golden över fem år som ögonlysts.

När det gäller att minska andelen hundar med ögonsjukdomar fortsätter forskningen med att hitta den gen som orsakar PRA (se ovan). Klubben informerar fortlöpande, och via hemsidan mycket snabbt, när nya fall dyker för att uppfödarna ska kunna ta hänsyn till detta i sin avelsplanering. Övriga ögonsjukdomar kontrolleras genom att alla avelshundar ögonlyses inom ett år före parning.

I ett försök att lösa problematiken med hanhundsutvärderingen har en enkät för ägare av avelshundar lagts ut på hemsidan. Intresset för att besvara denna har varit synnerligen dåligt och bara ett fåtal enkäter har kommit in. Det har också genom formuleringen i RAS varit omöjligt att lösa denna problematik. Ytterligare ett försök att närma sig en lösning har skapats genom blanketten "Hjälp i avelsarbetet." Denna finns utlagd på hemsidan och även i Golden Nytt.

Valphänvisningen

Under året har hälsokommittén arbetat med uppdraget från 2005 års årsmöte att utreda valphänvisningen. Detta har skett bl.a. genom en uppmaning till goldenägare, sektioner och enskilda uppfödare att komma med synpunkter på valphänvisningens framtid. Många mycket olika synpunkter har kommit in. En hel del visar på att frågan är svårbehandlad.

I samband med sektionsdagarna och klubbmötet i mars 2006 kommer förmiddagen före årsmötet att anslås åt en paneldebatt med rubriken "Vem är valphänvisningen till för". Till klubbmötet har inkommit många motioner med olika önskemål om förändringar av valphänvisningens krav.

Klubbens medlemmar kommer därför i demokratisk ordning att kunna genomföra förändringar av vilka kriterier som ska gälla för valpkullar som rekommenderas av rasklubben i framtiden.

Valpköarskola

Under verksamhetsåret har arbetet med en valpköarskola inletts. Denna ska i färdigt skick kunna läggas ut på hemsidan eller rekvireras av tilltänkta valpköpare. Valpköarskolan ska vara ett komplement och en vidareutveckling av den information som redan finns på hemsidan om vad man ska tänka på vid ett valpköp. Bland annat ska där finnas information om sjukdomar, rastypiska egenskaper och det ansvar som åligger såväl köpare som säljare i samband med ett valpköp.

Information

Medlemmar av hälsokommittén har under året på olika sätt informerat sig om frågor som rör avel och hälsa bl a genom deltagande i SSRK:s avelskonferenser.

I medlemstidningen Golden Nytt har vi under rubriken Hälsa i varje nummer uppdaterat senaste nytt på hälsofronten och också via artiklar informerat om sjukdomar och olika hälsotillstånd, bl.a. om ny forskning vad gäller livmodersinflammation och med en detaljerad information om vad ettårsenkäten visat.

Via Rasdata har information och statistik inhämtats.

Även Goldenklubbens hemsida har använts för snabb och effektiv information. Där har publicerats information om hundar som drabbats av ärftliga sjukdomar och annan relevant information kring rasens hälsoläge.

Många telefonsamtal och mail från medlemmar med olika frågor beträffande både hälsa och avel har besvarats.

Göteborg i januari 2006

Ing-Marie Röstlund
Ordförande

Annika Andersson
Sekreterare

Kerstin Persson

Anita Hammastedt

Avelsstruktur

- en uppföljning av avelsstrategin

På uppdrag av GRKs styrelse av Lena Widebeck 2006-02-12.

Goldenklubbens avelsstrategi som fastlades av årsmötet 2004 ska främja en sund avel och ett effektivt utnyttjande av rasens genpool. I strategin finns två mål att följa upp avseende avelsstruktur. Dessa två är:

1. *Inavelsgraden i rasen ska inte öka.*
2. *En hanhund ska maximalt bli far till två procent av valparna i sin generation vilket bedöms motsvara cirka 300 valpar.*

Golden retrievern är fortsatt en av Sveriges populäraste hundraser och ligger idag tvåa efter schäfern på hundarnas tio i topp lista med 2782 registrerade valpar 2005. Se tabell 1.

Ett stort antal hundar i rasen är dock ingen garanti för att det finns en stor genpool. Om rasen är inavlad och de flesta hundar nära släkt med varandra kan den genetiska variationen ändå vara låg.

Genetisk variation är viktig. Det betyder att det finns många olika anlag för samma egenskap i raspopulationen. Om några individer skulle visa sig ha en allvarlig genetisk defekt så finns det möjlighet att använda obeläktade hundar som förhoppningsvis saknar den defekta genen.

Inavelsgrad och släktskapsavel

- Inavelsgraden i rasen ska inte öka.

Inavel, som i hundsammanhang ofta kallas linjeavel, ökar släktskapen mellan hundar och minskar den genetiska variationen. I avelsstrategin ingår att följa upp inavelsgraden i rasen. Den anger hur nära släkt individer inom rasen är med varandra.

Risker med släktskapsavel

Att ha en hög inavelsgrad i en ras är riskfyllt. Det betyder att även om rasen består av många individer så är dessa nära släkt. Om de är nära släkt så bär många av hundarna i rasen på samma gener.

Då kan det bli ödesdigert för rasen om en genetisk defekt som nedärvs recessivt uppdagas. Recessivt nedärvda defekter upptäcks bara om två individer som båda bär anlaget paras. Därför kan anlaget vandra obemärkt i många generationer. Är stor del av rasen besläktad så är det även många som är bärare av det defekta anlaget.

Mäts i procent

Inavelsgraden mäts i procent. Den anger sannolikheten att identiska anlag ska förekomma i dubbel uppsättning hos en individ. Det är ett genomsnittsvärde och kan aldrig fastställas exakt för en enskild individ. Vid en parning blir inavelsgraden hos avkomman hälften av de parade individernas släktskap.

En tumregel som genetiker använder är att man bör undvika att inavelsgraden vid en enskild parning överstiger 6,25 procent. Det är den inavelsgrad som uppnås om man exempelvis parar kusiner med varandra.

Inavelsgraden vid en enstaka parning har dock mindre betydelse än att se till att hålla inavelsökningen i rasen generellt låg. En enstaka individ med hög inavelsgrad kan i nästa generation producera avkomma med noll i inavelsgrad genom att man väljer en obesläktad partner. Men då gäller det att man har individer i rasen som är relativt obesläktade med varandra att para med.

Sammanfattning inavelsgrad

I arbetet med att ta fram Golden retrieverklubbens avelspolicy studerades utvecklingen av inavelsgraden i vår ras. Vi kunde se att inavelsgraden gradvis sjönk under hela 1990-talet. Från att ha varit 4,0 procent 1991 så sjönk inavelsgraden efterhand ned till 2,4 procent år 2000.

Vi konstaterade också att antalet enskilda individer med en inavelsgrad över 6,25 minskade under samma period. År 1991 hade 596 av de 3202 hundar som registrerades en högre inavelsgrad än 6,25 procent. År 2000 var det endast 185 av de 2813 hundar som registrerades som låg över det rekommenderade värdet.

Glädjande nog verkar trenden hålla i sig. När vi följer upp vad som hänt hittills under 2000-talet så ser man att inavelsgraden ligger fortsatt lågt i rasen. Det tyder på en medvetenhet bland uppfödarna att undvika att para hundar som är alltför nära släkt. Se tabell 2.

År:	2000	2001	2002	2003	2004
%	2,4	-	2,0	1,6	1,8

Även andelen enstaka parningar med hög inavelsgrad har minskat. För år 2004 var det 100 av 2838 registrerade hundar som hade en inavelsgrad över 6,25 procent. Se tabell 3.

Hanhundsanvändning

- En hanhund ska maximalt bli far till två procent av valparna i sin generation vilket bedöms motsvara cirka 300 valpar.

I avelsstrategin ingår att undvika matadoravel, det vill säga att ett fåtal hanar blir far till en stor del av valparna. Idag hittar vi ingen enskild hanhund som kommer upp till maxantalet på cirka 300 avkommor.

Ändå kommer en del hanar att dominera aveln genom att deras söner och döttrar i stor utsträckning används i aveln. Det kan man följa upp genom att se vilka hanar som dominerar som farfar/morfar.

Här kan vi se att några hanar har väldigt många barnbarn och alltså har stor påverkan på rasen. Säkert har de många positiva egenskaper, det är därför deras avkommor går vidare i aveln. Ändå innebär det stora risker om enskilda individer tillåts få alltför stort inflytande på rasens genpool.

Man brukar rekommendera att en hane inte ska ha fler barnbarn än två gånger den mängd valpar en enskild hane bör bli far till. För golden retriever skulle då gränsen dras vid maximalt 600 barnbarn. De hanar som idag överskridit gränsen ligger över strecket i tabell 4 och de som börjar närma sig gränsvärdet ligger under strecket i samma tabell.

Samband med recessiva defekter

Risken med att enskilda individer får stort inflytande på aveln är att, även om de bär på många goda anlag, så bär de tveklöst även på mindre goda anlag. De kan visa sig vara bärare av recessiva anlag för olika defekter. Ett sådant exempel är ögonsjukdomen PRA som med stor sannolikhet har recessiv arvs gång, även om det inte är vetenskapligt bevisat hos just golden retriever. Hittills kända fall av PRA på rasen i Sverige tyder dock på att anlaget nedärvs recessivt. Nedanstående råd går ut på att inte öka risken för att ytterligare sprida defektanlaget i rasen.

Idag vet vi att flera av de mest använda hanhundarna själva bär anlaget eller har anlagsbärare för PRA i härstamningen. Det gäller att hantera detta framöver genom att medvetet minska risken att sprida anlaget ytterligare.

Det bör ske genom att vara försiktig med användning av hundar i aveln vars härstamning innehåller kända anlagsbärare. Första generationen anlagsbärare, det vill säga hundar fallna efter anlagsbärare utesluts redan idag ur aveln. De bär med 50 procent sannolikhet anlaget för PRA.

Andra generationen, det vill säga barnbarn till anlagsbärare, är med 25 procent sannolikhet bärare av anlaget. Här får sunt förnuft ligga till grund för avgörandet om hunden har sådan kvalitet att den ändå ska användas i aveln. En självklar åtgärd bör vara att avvakta med avelsdebut så länge som möjligt. Att även ögonlysa så många kullsyskon som möjligt ökar säkerheten. En eventuell parning bör ske med en partner där inga kända anlagsbärare finns i härstamningen.

Ligger anlagsbäraren i tredje generationen är risken att hunden bär anlaget 12,5 procent.

Sammanfattning hanhundsanvändning

Vi har idag inte problem med att enskilda hanhundar används intensivt och får mer än de två procenten av avkommorna i sin generation. Däremot finns det hanar som dominerar avel genom att deras barn i stor utsträckning används i aveln. Många av de hanar som används idag är dessutom relativt nära släkt med varandra.

I en sån situation finns stora risker för att oönskade recessiva anlag ska breda ut sig i populationen. Ett sådant exempel för golden retriever är just anlaget för PRA.

Jämfört med andra retrieverraser så använder vi, relativt sett, färre hanar. Ett sätt att minska riskerna för att sprida recessiva anlag är att använda fler hanar i aveln. Exempelvis hellre använda två eller flera kullbröder än att para flera tikar med samma hane. En annan förebyggande åtgärd innebär att unga hanhundar används sparsamt, åtminstone ifall deras föräldrar inte är ögonlysta efter cirkasex års ålder.

Tabell 1

Antal golden retriever registrerade i SKK den senaste tioårsperioden.

Antal reg/år	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Tikar	1269	1270	1232	1246	1376	1260	1375	1466	1331	1273
Hanar	1403	1423	1268	1286	1471	1356	1537	1607	1507	1509
Totalt	2672	2693	2500	2532	2847	2616	2912	3073	2838	2782

Tabell 2

Inavelsgrad för hundar födda 1996-2004*

Födelseår	antal hundar	inavelsgrad
1996 - 2000	13 355	2,85
1997 - 2001	13 316	2,70
1998 - 2002	13 590	2,45
1999 - 2003	13 999	2,22
2000 - 2004	14 469	2,09
2001 - 2005	ej klar	

* Beräknad över fem generationer

Tabell 3

Antal hundar födda 1996-2004 med inavelsprocent över 6,25, 12,5 och 20 procent

Födelseår	>6,25	>12,5	>20
1996	393	24	1
1997	416	46	9
1998	310	28	8
1999	251	19	0
2000	176	9	0
2001	161	20	1
2002	112	21	0
2003	8	16	0
2004	84	9	7

Tabell 4**Hanhundar som förekommer som farfar/morfar till mer än 400 individer**

Hundar över strecket ligger över nivån 600 barnbarn och hundar under strecket ligger över 400 barnbarn

Namn	född	barnbarn
Okeys Explosive Symphony	1991	1241
Shanlimore Falcon	1991	1064
Cheers Way of the World	1993	813
Standfast Louisburgh	1990	759
Blakesley Cromwell	1993	622

Pauclore Pot of Gold	1995	531
Goldenlines Forever My Choice	1993	524
Stenbury Watervoyager	1994	506
Rossmix Rugger	1995	435
Strathearn Benjamin	1991	410
Inassocas Song of Songs	1997	402

Texten är granskad av Sofia Malm, genetiker vid SLU, Sveriges lantbruksuniversitet och Lennart Garmer, veterinär och SKKs adjungerade ögonspecialist.

Analyserna är gjorda i Lathunden av Anita Hammarstedt.

Kommentar till uppföljning avelsstruktur

Farfars/morfars kurvorna i uppföljning avelsstruktur är selekterade avseende hundar från och med 1990. Den som är intresserad kan för vår ras hitta farfars/morfarskurvor för samtliga hanhundar som har barnbarn efter sig i Sverige på www.goldendata.se. Välj statistik och därefter farfarskurva hanhundar.

I stycket "Samband med recessiva gener" ges PRA som exempel. I dagsläget vet vi, vilket kan läsas i reportaget från SSRKs avelskonferens och hälsokommitténs artikel i senaste numret av Golden Nytt, att inte någonting med säkerhet kan sägas om nedärvingen av PRA hos golden retriever och/eller om det förekommer olika former av PRA hos rasen.

Hälsokommittén

Mentalitet

Intresset för mentalitet och MH (mentalbeskrivning hund) har tagit fart inom klubben under 2005. Det kommer mycket frågor från medlemmar, många vill lära sig mer, utbilda sig och framförallt beskriva sina hundar. Information till medlemmarna har kontinuerligt publicerats i Golden Nytt och via hemsidan. I Golden Nytt har mentalitet belysts ur olika perspektiv. Resultat för hela rasen och avkomme grupper publiceras löpande via hemsidan. Fakta om vart man vänder sig och vem som gör vad finns både på hemsidan och i varje nummer av Golden Nytt.

Antalet beskrivna hundar under 2005 är i skrivande stund inte helt klart. I Rasdata saknas fortfarande MH-resultat från oktober och framåt. Helt klart är dock att antalet hundar som beskrivits under 2005 ökat jämfört med 2004, se tabell nedan. De senaste åren har antalet hundar stadigt ökat år från år. Det är glädjande och förhoppningsvis fortsätter ökningen även framöver. Fortsätter ökningen i samma takt som hittills så borde målet i RAS på 4000 MH-beskrivna hundar kunna nås under våren 2009.

Under 2005 har klubben haft en central stödfunktion för uppfödare och sektioner som vill arrangera MH. Denna funktion har innehafts av Britt-Marie Lundholm som har hållit i kontakterna med de sektioner och uppfödare som arrangerat egna MH-beskrivningar under 2005. 29 beskrivningar har arrangerats via GRKs avtal med SBK, 28 genom olika sektioner och ett av en enskild uppfödare. Se nedanstående tabell.

Mentalbeskrivna golden retrievers från 1997 till oktober 2005

År	Antal	Genomförda	Avbrutna
1997	19	17	2
1998	110	102	8
1999	171	164	7
2000	116	111	5
2001	134	132	2
2002	209	202	7
2003	264	255	9
2004	357	342	15
tom okt 2005	434	416	18
Totalt	1814	1741	73

Sammanställning MH inom GRK 2005

Uppland	8
Värmland	7
Dalarna	3
Stockholm	3
Småland/Öland	2
Västmanland	2
Göteborg	1
Norrbottn	1
Skåne	1
Uppfödare	1

Fortsättning mentalitet

Som framgår av tabellen ovan så har en tredjedel av klubbens sektioner arrangerat två eller fler MH under 2005. Därutöver har tre sektioner arrangerat en beskrivning. Utöver dessa MH-beskrivningar har några sektioner och uppfödare arrangerat MH via lokala brukshundklubbar. Dessa anmäls inte till SBK via GRK, vilket gör att vi inte har fullständig information om hur många sådana MH som arrangerats. Men vi kan åtminstone konstatera att mer än hälften av klubbens sektioner nu arrangerar MH. Det lovar gott inför uppfyllandet av målet i RAS om minst två beskrivningar per år och sektion.

Många sektioner har anordnat M1 och därmed erbjudit klubbens medlemmar utbildning i allmän mentalkunskap. Flera sektioner har också utbildat funktionärer under 2005 och i vissa sektioner finns nu såväl B- som A-figuranter. Funktionärsregistret finns tillgängligt via klubbens hemsida.

På några håll har samarbetet med SBK utökats och våra funktionärer har god kontakt med RUS-ansvariga i SBK's distrikt. Detta fungerar dock långt ifrån överallt! Detta beror ofta på att SBK's distrikt är omedvetna om den satsning som vi gör inom GRK. Många vet inte heller om att vi har ett samarbetsavtal med SBK. Informationen från SBK har förmodligen inte nått fram och här kan sektionerna göra en insats. Tag kontakt, berätta om vår satsning och starta en diskussion om gemensamt utbyte. Enligt vårt avtal med SBK så ska vi samverka med deras distrikt och här måste nog vi ta fler initiativ. Samarbetsavtalet med SBK finns nu publicerat på vår hemsida för att alla ska kunna ta del av vad avtalet omfattar.

Enligt RAS ska vi arbeta för att öka användningen av befintlig MH-statistik samt att göra den mer lättillgänglig. Hittills har vi varit hänvisade till den information som går att få via Lathunden samt SBK mental. Via SKK hunddata finns enbart information om enskilda hundars MH-resultat. De resultatredovisningar vi behöver göra för att kunna följa upp målen i RAS har hittills krävt export av data från Lathunden för vidare bearbetning i tex Excel. Under 2005 har diskussioner med Per-Erik Sundgren påbörjats angående vårt behov av resultatredovisningar. Per-Erik har påbörjat ett utvecklingsarbete för att komplettera de befintliga rutinerna i Lathunden med rutiner som bättre svarar mot några av våra behov. Detta kommer väsentligt att underlätta arbetet för mentalitetsansvarig i framtiden.

Under 2005 har trycket på klubbstyrelsens mentalitetsansvarig från andra rasklubbar inom SSRK ökat påtagligt. Dessa rasklubbar vill ha GRKs hjälp att arrangera MH. Flera av dessa rasklubbar har också fått hjälp men situationen är ohållbar i förlängningen då vi måste prioritera vår egen ras.

Av denna anledning har mentalitetsansvarig fört diskussioner med SSRK HS om att ett centralt avtal mellan SSRK och SBK måste komma till stånd. Som en följd av dessa diskussioner bildade SSRK en MH-kommitté i november 2005 och har ansökt om ett avtal med SBK. Detta centrala avtal skulle också kunna innebära en avlastning för GRK när det gäller administrationen av våra MHn. Denna skulle då på sikt kunna skötas via SSRKs kansli.

Funktionsbeskrivning

Vid utgången av 2005 hade 1 270 unga golden retrievers funktionsbeskrivits. Antalet hundar som beskrevs under 2005 var lägre än de tre föregående årens. Orsaken till detta behöver utredas.

Målet, 4000 funktionsbeskrivna hundar år 2009, kommer att vara svårt att nå om inte fler uppfödare låter beskriva sina kullar. Detta gäller framförallt för de uppfödare som inte får ut sina eller valpköparnas hundar på jaktprov. Det måste också till ett ökat engagemang från sektionerna, fler funktionärer behöver utbildas och fler beskrivningar behöver arrangeras! Klubbstyrelsen kan också bidra genom att öka informationen om vikten av funktionsbeskrivning samt bistå de sektioner som vill utbilda funktionärer.

Resultaten publiceras kontinuerligt på klubbens hemsida. Där kan man se resultat för avkomme-grupper efter olika föräldradjur samt rasens resultat.

Under 2005 fokuserades på vidareutbildning av befintliga funktionsbeskrivare. Det är viktigt att samtliga aktiva funktionsbeskrivare är ordentligt uppdaterade för att resultaten ska vara tillförlitliga. Av den anledningen beslutades att inte satsa på nyutbildning under 2005 utan på uppdatering av befintliga beskrivarna. Under 2005 började också sektionerna på allvar att utbilda funktionärer utifrån den utbildningsplan som lanserades under 2004.

Det innebär att det inför 2006 bör finnas ett rekryteringsunderlag för nyutbildning av funktionsbeskrivare. I och med att den nya utbildningsplanen lanserades ska samtliga nya funktionsbeskrivare ha genomgått den av klubben fastställda utbildningsgången.

Funktionsbeskrivna hundar under perioden 1999-08-01 - 2005-12-31

År	Totalt antal hundar	land + vatten	enbart land	enbart vatten
1999	50	47	3	0
2000	101	89	12	0
2001	191	177	14	0
2002	235	233	2	0
2003	227	220	7	0
2004	267	260	1	1
2005	199	190	9	0
Summa	1270	1216	48	1

För klubbens aktiva funktionsbeskrivare arrangerades under goldenlägret en vidareutbildning. Syftet var att uppdatera våra beskrivare samt att tillsammans utvärdera de nyheter som på sikt ska införas i beskrivningen. En dag avsattes för detta. De övriga tre dagarna ägnades åt att beskriva hundar samt utbilda nya funktionärer. Tack vare detta kunde funktionsbeskrivning erbjudas under tre av lägrets fyra dagar. Funktionsbeskrivarna höll också i de kastarutbildningar som erbjöds under lägret.

Fortsättning funktionsbeskrivning

Engagemanget bland klubbens sektioner varierar. Det finns sektioner som varken arrangerar funktionsbeskrivningar eller utbildar funktionärer. En sektion som har haft svårt att få igång denna typ av aktiviteter är Gästrikesektionen. I början av året arrangerade de därför ett informationsmöte om funktion och mentalitet i Gävle. Från klubbstyrelsen deltog mentalitetsansvarig samt jaktansvarig. Förhoppningen var att intresset skulle väckas och att man skulle kunna arrangera beskrivningar med närliggande sektioners funktionärer. På sikt planeras utbildning av egna funktionärer. Fler sektioner har liknande planer. Tyvärr har det inte funnits utrymme för mentalitets- och/eller jaktansvarige att besöka fler sektioner för detta ändamål under 2005.

Glädjande nog så finns det sektioner som är väldigt aktiva inom området funktionsbeskrivningar! Man har anordnat kastarutbildningar och i något fall också testledarutbildningar. Det borgar för att det finns personer att rekrytera för kommande beskrivarutbildningar. Det borgar också för att uppfödarna ska kunna erbjudas beskrivningstillfällen.

Centrala JUM-gruppen har under året bytt namn till Kommittén för Gemensam Utveckling av Funktionsbeskrivningen, GUF-kommittén. I denna kommitté samordnas all utvärdering och nyutveckling av funktionsbeskrivningen. Kommittén består av Cilla Hamfelt och Ulla Frisk från Goldenklubben samt Anna Scharin och Louise Runnemark från Tollarklubben. Under 2005 sjuöptes en gemensam webbplats innehållande lösenordsskyddad intern information till våra beskrivare och testledare. Där finns nu allt utbildningsmaterial och alla anvisningar tillgängliga för nedladdning. Där finns också möjlighet att diskutera och ställa frågor.

Intresset från andra rasklubbar både inom och utom landet för vår funktionsbeskrivning är fortsatt stort. Danska tollarklubben testade funktionsbeskrivningen under 2004. Därefter har en av deras medlemmar på eget bevåg översatt vår beskrivning och belagt den med copyright i eget namn! Nu hade han inte tillgång till den senaste versionen så det är versionen före 2004 som de utgått från. Finska tollarklubben har inkommit med en begäran om att få ingå samarbetsavtal med oss om att utnyttja funktionsbeskrivningen. De kommer att få tillstånd att använda beskrivningen från 2006 under förutsättning att de följer våra anvisningar. De kommer dock inte att delta i vidareutvecklingen av beskrivningen på samma sätt som svenska tollarklubben gör. Utöver dessa klubbar har både finska och danska goldenklubben på nytt visat intresse och bett om vår närvaro vid informationsmöten. Vi har dock inte kunnat delta vid dessa.

Kent Svartberg vid SLU har genomfört en faktoranalys av funktionsbeskrivningens olika beskrivningsvariabler. Han har funnit starka samband mellan vissa av variablerna som tyder på att det som beskrivs påverkas av arv. Han har också gjort en jämförande analys av funktionsbeskrivningsresultat kontra MH-resultat för hundar som har båda delarna. Där framkom starka samband som visar att vissa av de egenskaper som beskrivs under MH tydligt påverkar resultatet på funktionsbeskrivningen. Han kommer att fortsätta dessa analyser och även ta med tollarnas resultat. Planer finns på att vårt material ska användas i ett forskningsprojekt vid SLU och att analysen av det ska publiceras i en vetenskaplig artikel i etologi.

Jakt

Under våren genomfördes en första resa till Tångahed, för att tillsammans med berörda sektioner lägga grunden för 2005 års goldenläger och för 2006 års Goldenspecial.

I juli arrangerades ett fyra dagars goldenläger, intresset för lägret var stort och samtliga intresserade kunde tyvärr inte erbjudas plats. Lägre gick av stapeln på Tångahed och tack vare utmärkta insatser från flera medlemmar i sektionerna i området fungerade allt väl. Under lägret erbjöds jaktträning för såväl svenska som engelska tränare, agility, lydnadsträning, workingtest, dummy trial, funktionsbeskrivning, utställningsträning och utställning m.m.

Phil Allen och Jim Gale från England samt de svenska tränarna höll i en mycket uppskattad jaktträning för lägerdeltagarna. Sektionernas jaktansvariga och klubbens inofficiella domare bjöds in till lägret. De fick här en unik möjlighet att förkovra sig i såväl hundträning som bedömning av hundarnas arbete under det workingtest och dummy trial som hölls under lägret. Klubbens funktionsbeskrivare var inbjudna för en vidareutbildning inom funktionsbeskrivningen. Därutöver hjälpte de till med att beskriva lägerdeltagarnas hundar. De höll också i en kastarutbildning. Sofia Bäcklund höll varje dag agilityträning och Ingela Selgin höll i lydnadsträningen. Trimning och utställningsträning kunde genomföras tack vare insatser från tre glada tjejer från Ö-vikssektionen som körde hela vägen ner till Tångahed för att hjälpa till.

2004 års SM-vinnare i sök, Tony Lyvén med Castor, höll tillsammans med Ingela Selgin en mycket imponerande lydnads- och sökuppväsning. Lägre innehöll också en utställning som dömdes av Lotta Fornås och Ing-Marie Röstlund. Totalt samlade dessa dagar närmare 100 entusiastiska goldenägare.

Årets Goldenspecial arrangerades av klubbstyrelsen på Härjarö. Jakt delen gick som working test i alla klasser. Även i år hade vi glädjen att se engelska domare i de högre klasserna, Phil och Anna Wagland, samt Steve och Anne Crookes. Unghund och nybörjare dömdes av Ingemar Borelius, Henrik Parkilla, Bengt Källman, Johan Fogelberg, Christina Axlund samt Gunilla Wedeen. Även i år kom flera utländska deltagare. Goldenmästare blev Avjovas Cherokee, ägare Tomas Larsson.

I september hölls en träningsdag under en rapphönsjakt, med sikte på att få fler golden retriever att starta på SSRKs A-prov. Sex golden deltog.

Goldenklubbens jaktansvarige invaldes i april till SSRK HS och har där bland annat drivit frågan om rasklubbarnas möjlighet att arrangera officiella jaktprov enbart för den egna rasen.

I avelspolicyn för golden retriever står under rubriken jakt följande:

- Att öka intresset för rasens jaktliga funktion hos uppfödare, hundägare och valpspekulanter.
- Att det ska finnas minst 4000 funktionsbeskrivna hundar i rasen inom 5 år.
- Att förbättra arbetslust, samarbetsvilja och vattenpassion samt minska stress och brist på koncentration.
- Att öka andelen prisbelönta starter på B-prov till minst 70 procent.

Fortsättning jakt

För att öka intresset hos klubbens medlemmar för rasens jaktliga funktion, har under de senaste åren kända goldenprofiler från rasens hemland inbjudits till att hålla kurser och föredrag samt att döma workingtest.

Denna satsning har fått ett blandat gensvar hos klubbens medlemmar. Många har varit mycket lyhörda och entusiastiska och har deltagit på detta utbud med den äran, medan andra jaktintresserade medlemmar helt uteblivit från både träningskurser och prov.

Golden Nytt har kontinuerligt utnyttjats för att informera om och framhålla rasens jaktliga funktion. Ett nummer under 2005 hade dessutom som genomgående tema jakt.

Under sektionsdagarna informerades sektionernas funktionärer om rasens jaktliga utveckling och seminarier hölls inom området.

Under året har även utbildning av inofficiella jaktprovdomare arrangerats. Flera sektioner har under året arrangerat inofficiella jaktprov med gott resultat. Några har också provat på att arrangera working tests. Det är glädjande att det jaktliga engagemanget i många sektioner ökat. Tyvärr finns det dock fortfarande några sektioner som varken arrangerar jaktprov, workingtest eller funktionsbeskrivningar!

Golden retriever A-prov

Antalet startande hundar på A-proven håller sig på en jämn men alltför låg nivå, vilket måste ses som en negativ företeelse, inte minst mot den bakgrund att det arrangerades fler provtillfällen 2005 än vad som var fallet 2004.

2007 får klubben arrangera ett eget A-prov och det är då vår förhoppning att vi fördubblar antalet hundar till start.

Det är för övrigt för tidigt och det är alldeles för få hundar till start för att dra några slutsatser av nedanstående tabell.

År	Antal hundar	Kkl	Ekl	Tot	Ej GK	GK	% GK	0:or	3:or	2:or	1:or	% pris	% 1:or
2004	14	11	6	17	2	9	81	3	0	1	2	50	33,3
2005	13	7	14	21	2	5	71	5	5	3	1	42,9	7,1

Golden retriever B-prov

Golden retrievern har under året haft fina framgångar på våra officiella B-prov. Det som framförallt är glädjande är att vi närmar oss det i RAS uppsatta målet 70 procent till pris. Det är också glädjande att antalet startande hundar har ökat liksom antalet starter i unghundsklass.

Antalet startande hundar behöver dock, i en till numerären så stor ras som golden retrievern, ökas betydligt mer och då gärna med en bibehållen eller höjd kvalitet.

Inom ett par år bör det dock inte vara helt orealistiskt att vi spränger 300 hundars vallen, då vi 2007 har möjlighet att ordna ett eget stort B-prov.

År	Antal	ukl	nkl	ökl	ekl	Tot	0:or	3:or	2:or	1:or	% pris	% 1:or
2003	228	85	148	180	79	492	180	130	88	94	63,4	19,1
2004	229	81	193	153	41	468	156	136	97	79	66,7	16,9
2005	261	96	190	167	57	510	158	132	129	91	69,0	17,8